

EN BICICLETA PELS VOLTANTS DE PALAMÓS

Pels estreps de les Gavarres

DESCOBERTA DE L'ERMITA DE BELL-LLOC, EL CASTELL DE VILA-ROMÀ I OBSERVACIÓ DE LES RESTES DEL VAIXELL 'LAKE LUGANO'

Josep M. Dacosta i Josep Vilanova > TEXT I FOTOGRAFIA

Les Gavarres, en el seu dolç descens cap a la badia de Palamós-Sant Antoni, ofereixen bonics contraforts per recórrer-los a cop de pedal. Muntanyes i passeigs amables, tal com diria l'estudiós del massís, Josep Matas. El recorregut des de la vila palamosina fins a l'ermita de Bell-lloc i el castell de Vila-romà permet admirar, sense haver de fer un gran esforç, uns indrets molt representatius de l'essència d'aquest espai natural.

La nostra invitació a pedalar es pot acceptar al llarg de tot l'any, però a l'estiu es pot arrodonir amb una cabussada reconfortant a la platja de Palamós. Si a més portem màscara i tub, no resistirem la temptació de nedar pel damunt de les restes del vaixell *Lake Lugano*, enfonsat des de la Guerra Civil, a uns cinc metres de fondària.

La sortida és al lloc de socors de la Creu Roja situat a la platja Gran. Davant per davant, arrenca el carrer Aragó, que mena fins al camp de futbol, gairebé visible des de la sorra. Dribblem l'escultura dels gegants, deixem la seva esquena a la nostra dreta i continuem pel carrer que ens portarà fins al pont de ferro construït per la fàbrica Eiffel. Per aquest pas, creuarem la llera de l'antic curs de l'Aubi i serem ja a tocar la variant.

Aquest indret és

el més delicat del nostre trajecte, ja que caldrà travessar la carretera i, després, un cop a l'altre costat, seguir pel vial paral·lel a la carretera, que correspon a l'antic camí ral. Hi ha un senyal del camp de futbol Balitrà, que seguirem. Més enllà del pont que hem passat per sota, pedalarem pel costat de camps i horts per arribar al barri del Tennis.

Si seguim les indicacions per a ciclistes, localitzarem fàcilment el pavelló esportiu i el pi d'en Xana, tot un monument vegetal, amb la típica forma de bolet que assoleixen els pins de llei quan han pogut desenvolupar la capçada. La ruta prossegueix cap a la fàbrica Hutchinson, referència inconfusible per orientar-nos. Ben a prop seu, l'asfalt s'acaba i ens adonarem de l'àrea de lleure de can Pere Tià. Trencarem a l'esquerra vers el mas, que resulta inconfusible per una roda de molí amb el nom de la masia i, al seu darrera, un eucaliptus notable. Aquest casal i la vall de Bell-lloc són àmbits de treball de l'escola taller Les Gavarres.

Començarem a enfilar-nos, frec a frec amb la riera, un rètol ens mostra-

rà el camí per pujar fins a les restes del castell de Vila-romà. Un cop a dalt, gaudirem de la perspectiva que es contempla des d'aquesta talaia, amb l'ermita de Bell-lloc en primer pla. La fortalesa està esmentada com a *Castro Vilaroman* al segle XIV, però, segons el plafó del Consell Comarcal del Baix Empordà, «possiblement fou edificat el segle XI o XII». A hores d'ara, resten dempeus els murs que resistiren la voladura feta durant la Guerra de la Independència.

La baixada no ens decebrà i algun tram resultarà força tècnic pels cairrells i xaragalls del ferm. Haurem de tornar a la bifurcació que havíem pres per anar a visitar el castell i continuar ara cap a la nostra dreta, aigües amunt de la riera. Després de pocs metres, contemplarem un petit saltant d'aigua, que correspon a la resclosa del molí fariner del mas Antoniet i, un xic més amunt, el forn de rajols del mas Antoniet.

El pendent continua i passa per un entorn relativament urbanitzat on les indicacions de senderisme ens permetran prendre el camí fins a l'er-

mita de Bell-lloc, generalment tancada però que podem visitar durant l'aplec, que té lloc el setembre. La trobada popular és el Vot de la vila de Pala-

La resclosa del molí del mas Antoniet, a tocar el nostre itinerari.

El Lake Lugano

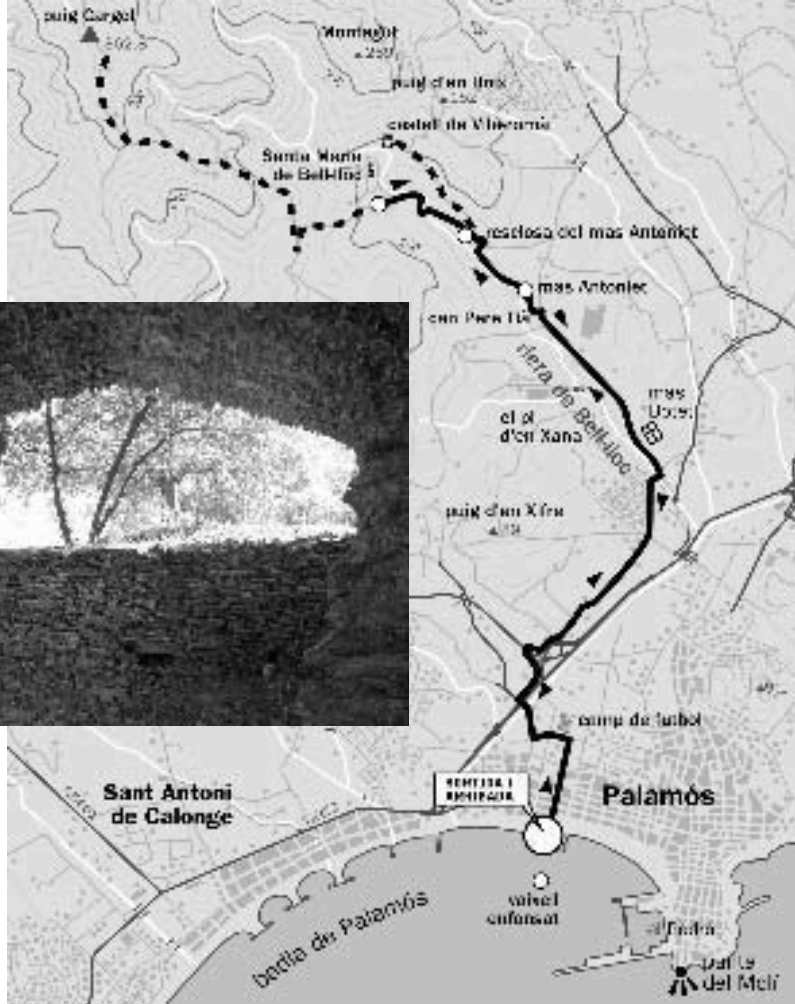
Durant la Guerra Civil, el port i la vila de Palamós foren bombardejats. En conseqüència, es construïren búnquers per a la vigilància de la línia litoral. Una d'aquestes fortificacions encara es conserva en aquesta badia, a l'extrem de garbí de la platja de la Torre Valentina.

Els atacs tingueren lloc des del mar, especialment per part del vaixell *Canarias*, i també des de l'aire: l'aviació llançà, el 6 d'agost de 1938, projectils contra el mercant anglès *Lake Lugano*.

Les seves restes es troben a una fondària d'uns cinc metres i mostren només una part de l'estructura del casc.

La cabussada comença a la dreta del lloc de socors que té la Creu Roja a la platja Gran. Com a senya, s'ha de tenir el canal d'entrada d'embarcacions a l'esquerra i enfilat la línia imaginària que uneix la casa de les xemeneies de color de taronja del passeig – al costat d'un edifici alt – amb la balisa esfèrica de l'extrem del dic d'abric del moll. Quan aquesta senya creua la línia de boies que delimita la zona de bany, tenim a sota el vaixell.

Des d'on trenquen les onades fins a l'embarcació, el fons és arenós. En un primer cop d'ull, recorda el paisatge d'un desert, tant per les ondulacions de la sorra, com per una aparent manca de vida. En realitat, si ens hi fixem, podrem adonar-nos de la presència de crancs ermitans i peixos, com mabres, pedaços, amb dissenys i colors críptics, que passen desapercibuts 🦀.

SORTIDA I ARRIBADA Lloc de socors de la Creu Roja a la platja Gran de Palamós

APARCAMENT A l'entorn del punt de sortida (a l'avinguda paral·lela a la platja) hi ha aparcament gratuït. S'ha de pagar per estacionar el vehicle a la vora de la platja durant la temporada turística

RECORREGUT Uns 18 km (anada i tornada, sense comptar l'escalada al puig Cargol)

TEMPS DEL RECORREGUT 2 h

UNA ÈPOCA Tot l'any. A l'estiu es pot completar la bicicleta amb un bany

ELEMENTS D'INTERÈS Escultura dels Gegants, pont Eiffel, pi d'en Xana, castell de Vila-romà, resclosa del molí fariner del mas Antoniet, forn de rajols del mas Antoniet i ermita de Bell-lloc

ALTRES PROPOSTES El front litoral de Palamós té molts al·licients. El museu de la Pesca i la llotja són imprescindibles. Per als caminadors, anar des del cap Gros, la pineda d'en Gori, Castell i cala Estreta és una de les tres millors de la Costa Brava

mós, una acció de gràcies «pel cessament de la pesta» i per les tres reobertures del santuari des de 1909.

La petita església de Bell-lloc és en un emplaçament que fa honor al seu nom, envoltat de bosc i amb algunes palmeres. Cal alabar-ne el bonic penell, que té una elegant silueta d'àngel. Enfront de la porta, parteix un corriol d'uns dos-cents metres que mena fins a la font, un altre bell lloc o *locus amoenus*.

Les Gavarres amaguen sorpreses com el pou de glaç del mas Cals.

Per a la tornada, s'ha de recular fins a la cruïlla que hem pres per anar a l'ermita. Baixarem i desfarem el recorregut descrit. Si en aquest encreuament optem per encaminar-nos cap a la dreta, podríem enllaçar amb l'itinerari BTT núm. 31, que va fins al puig Cargol. Són quasi 4 quilòmetres d'heroisme abans no s'assoleix el cim d'un dipòsit d'aigües, que esdevé un bonic mirador de la badia de Palamós i del puig d'Arques 🦀.